

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállás:

Kül.-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Hansenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkeik sora után 20 kr. előleg befizetése mellett, a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelben.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1867-diki,

azaz: tizenkettődik évi folyamára.

Előfizetési ár:

Évnegyedre . . . 3 forint o. ért.

Fél évre . . . 6 „ „ „

Egész évre . . . 12 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvárt, december 20-án, 1866.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Pest, január 8. 1867.

(D.) Az általános felfegyverzés eszméje kétségkívül bizonyos határokig vive, szabad-elvű eszme, s a nemzeti erőt fejt ki. Ennek köszönheti fennállását a svájci köztársaság, ennek köszönheti legutóbbi rendkívüli sikerét Poroszország, ennek köszöntük mi magyarok is hosszas ideig megvédett önállásunkat s nemzeti szabadságunkat. Nem lehet tehát szabadelvű szempontból semmi kifogás a nemzeti általános felfegyverkezés eszméje ellen, egy nemzet egy birodalom fogalmának határain belül.

Amde az austria monarchia nem egy, hanem két historiai és jogi birodalom. A magyar királyság soha sem állott az osztrák császári tartományokkal egy kormány alatt jogilag, sőt tetteleg sem az 1849-ki abszolutizmus s a magyarországi tartományai korlátok között a kormányzásuk által közvetlenül függöttek össze a magyar királylyal, törvényhozásuk egyenest a királylyal egyezkedett, s mediatorok a kancelláriák, s nem az osztrák miniszterek voltak, Ausztriát Magyarországtól vámsorompók választák el. Egy szóval szoros szövetségesek valánk Ausztriával, egy volt az osztrák s magyar uralkodó, de nem soha egy birodalom.

Nemcsak alkotmányos, nemcsak történelmi és műveltségi, de, a mi a katonáskodás kérdésében lényeges dolog, fizikai fejlődésünk is különbözik az osztrákokétól, sőt ezen fejlődés annyira nemzeti alapokon nyugszik, hogy a fizikai tekintetből benn egy haza kebelében is a genetikus nemzetiségek e részbeni képességei közt lényeges különbség mutatkozik.

Ha csak az erdélyi vármegyékben a legutóbbi ujenczások alkalmával kitűnt eredményt megvizsgáljuk, úgy találjuk, hogy a katonai vizsgák sokkal inkább kedveztek az oláh, mint a magyar ajkuaknak, s ugyanazon vármegyékben a magyar helységekben két-három annyi egyén volt „tauglich” és soroztatott be, mint az oláh helységekben; mert a magyar életmódjánál, nem bűjtölésénél, s talán ösköztetésénél fogva is a királyság legépebb faja. Ezen eredményt bizonyítják azok orvosok, kik a legutóbbi sorozásban részt vettek, s kik közül némelyek szívesek voltak velem közölni ezen tapasztalataikat, s egyes vidékeken a sorozás statisztikai eredményét.

És pedig e jelenség Erdélyben mutatkozott, hol az oláhokat éppen nem mondhatjuk oly satnya népnek, minő az osztrák örökös tartományok nagyobb részének köznépe. Bizonyos az, hogy az osztrák, krajnai, karinthiai stb. köznéphez képest az erdélyi román fizikai erejére nézve nagy előnyben áll, s épp úgy a szerbek, horvátok és tótok, s magok az erdélyi s magyarországi németek is.

Miután mi Ausztriával a kölcsönös védelem viszonyában állunk, kérdésen kívül ezen kölcsönös védelem kötelezettségének meghatározott arányának kell lenni, s nem köthető a születés és sors véletlenéhez.

Ez egyik legnagyobb akadály a azon rendszernek, a mely alkalmazásra részint ajánlva, részint tetteleg életbe léptetni rendelve is van.

A magyar intézmények már a királyság határain belül is azon, sokkal igazságosabb

eljárás alapíták, mely hogy az ujenczokat a községekre veték ki, s így az impopulatio arányban hordozá a katonáskodás terhet, ezen igazságos rendszert, nálunk kivált, hol különböző népfajok léteznek, feladni nem lehet mindaddig, míg a sorkatonaság eszméje létezik, s éppen ezért multhatlanul szükséges a magyar királyságra külön eső létszám meghatározása azon arányban, a minő létszám őt szemben Ausztriával a szükséges fennálló haderő kiállításánál illetheti.

Historiai és államviszonyaink szerint a nemzeti katonaságot a sorkatonaságtól meg kell jövre is különböztetni, éppen úgy, mint a multban meg volt különböztetve.

Mult időkben országgyűléseink mindig megszavazták a király részére azon közös katonai erőt, melylyel ő nagyhatalmi állását fenntarthatá, s külső háborukat folytatott, a nemzeti katonaság vagyis az insurrectio csak az ország határainak védelmére tartozott fölkelni. Ezen elvet az általános katonáskodás behozatalánál mellőzni nem lehet, máskülönben elvész a birodalom két részének historiai individualitása, s azt, a mit politikai téren kiinni nem tudtak, az unificatiót katonai téren fogják kivinni.

Ez pedig igen veszélyes, úgy Magyarországra, mint Ausztriára nézve, azon nemzetiségi szempontokból, melyek más irányban állanak egy egészhez, s más irányban egy külön Magyarországhoz és külön Ausztriához, annyira, hogy elmondhatjuk, miképp azon belviszályokat, melyeket Schmerling rendszere elkezdett, egy általános katonáskodási rendszer erőképesse s mind veszélyesebbé teend; ha ezen rendszert, melyet, a mint fennebb mondtam, elvileg én is pártolok, nem a dualismus alapján állítatik meg.

Csak felületesen gondolkozva is e dolgról, beláthatni, hogy azon rendszabály, a mely éppen most közzétetett, igen elcsúszott vala, sőt meglepő s megdöbbentő, hogy éppen új évi emlékként adatott közre, akkor, midőn az ország valamely nagy uralkodói elhatározást várt a szőnyegen forgó kiegyenlítés kérdésében, s a helyett kapott a kiegyenlítés folyama elé egy akkora charibdist, melyben aligha nagyszerű hajótörést nem szenvednek minden jobb reményeink.

Politikai körünkben a legutóbbi kormányténynek tökéletes fölényt adtak a pessimismusnak, a kiegyenlítés jövőjében ezen kormánylyal sem bírnak többé. Midőn Magyarország jogfolytonosságát, integritását, autonómiaját az uralkodó felség elismeré, midőn az ország képvisellete együtt van, hogy az ország dolgait alkotmányosan elintézzze, akkor a bécsi minisztérium és pedig a magyar királyság csak ideiglenes kormány férfainak is ellenjegyzése nélkül az alkotmányos élet leglényegesebb kérdésében, a nemzet veráltoztatában, pátens utján hozza be a legendikvillib reformot, csaknem természetesen lehetett várni azon lehangoltságot és a jobb jövő hitében való megrendülést, a mely körünket meglepte.

Igy, habár a kormány reformja irányában szabadelvű, habár a nemzeti katonáskodás eszméje, mint eszme, az 1848-iki intézményekben is előfordul; de miután itt nem azon intézmény van helyreállítva, hanem egészen új, s amattól lényegesen különböző alkotás, s nem alkotmányos úton, hanem octroy utján történik; akkor pedig, midőn az uralkodó felség már évek előtt kimondá, hogy többé nem fog octroyalni, s alkotmányosan kormányoztat: világosan belátható, hogy a legujabb kormánytény tetemesen nehezítette a kiegyenlítés lehetőségét.

Pedig ez eddig is eléggé meg volt nehezítve a kormányköröknek már a 15-ki bizottmány munkálataiból is lényegesen eltérő nézetei mián.

Habár kevés szivároghatott ki Beust úr pesti látogatásának részleteiből, annyit tudni lehet, hogy a miniszter úr igen eszes ember ugyan, de a magyar alkotmányt s így alkotmányviszályunkat is alaposan nem ismeri. Így betegségtünk diagnózisát nehezen fogja meghatározhatni, s könnyen adhat mérget a gyógyszer helyett.

A kormány hajlandó ugyan elfogadni a 15-ös bizottmány munkálatait kiindulási pontul, a delegatióban a magyar királyság kép-

viseletében a paritás elvét; de azt kívánja, hogy a delegatio az osztrák delegatioval együtt tanácskozzék; és így ott „állanánk éppen a bővebb reichsrathnál, a különbség csak annyi, hogy ebben több magyar vehet részt, de a mi a lényegét illeti, alkotmányunk verirkolásánál és a reichsrathnál állunk. A kormány a magyar korona legsarkalatosb jogait kívánja ezen összedelegatio körébe vonni, hadügy, pénzügy, kereskedelmiügy teljes közösséget követeli; de mit ér akkor a magyar minisztérium, mi akkor királyságunk autonómiaja, midőn országgyűlésünk még anynyi joggal sem bírna többé, a mennyit egy régi marchalisuk birt.

Az elveken, tehát az alapjog elismerésében nem ment túl a mostani kormány is a Schmerling kormányon, megtette ugyan a fényes ígéreket és elvi elismeréseket, de a részletes követelések oda ütnek ki, hogy a mi elvben elismertett, tetteleg soha életbe ne lépessen.

A kormány összehívatta most az osztrák népeket is. Tudni való, hogy ők Magyarországnak assimilatiójára törekzenek, hogy így minket suprematizálhassanak. Bennök a kormány támaszt nyerend azon tagadásokra, melyek alkotmányunk teljességét gátolják; s ha a magyar országgyűlés mérsékelt és óvatos magatartása által a felelősséget a kormányra kívánta vissza a következményekért, a kormány ezen felelősséget most áttenni szándékszik az ideiglenes reichsrathra, a mely remélhetőleg nem fogja bírni a magyar országgyűlés moderatióját.

Igy állunk, mint izzadó martalécai egy meddő küzdelemnek, hol egy nemzetet, mint egy szép leányt, eszéből kiforgatni szeretnének; kiforgatni azonban nem lehet.

Azon irányzattal s intézkedésekkel, melyeket a kormány kitüntetett s végrehajtott, nem igen nevelte a 67-es bizottmány buzgalmat, a 15-ös bizottmány eszméinek higgadt körvonalozására nézve, s így a kiegyenlítés esélyeinek hőmérőjét ma már jórészt a fagypontra alá hullva láthatjuk, s azon képviselői állás, mely a népbizalom bázisán a legnemesebb polgári pálya, ma meddővé, élettelené s lankasztóvá vált mindnyájunkra nézve; mert hisz mi kilátás üdvös eredményre, a miért itt az ország pénzét, s e mellett saját pénzünket, s mindnyájunkra nézve a pénznél is drágább időt tétlenül vesztegetjük?

Hisz legyen még hazánk ügyeért ez áldozat is, de midőn annyi előjel mutat az eredménytelenségre, valóban kivánatos volna, hogy a kormány jöjőn tökéletesen tisztába s legyen meggyőződve aziránt, hogy a nemzet tovább nem mehet, mint a meddig ment a 15-ös bizottmány eszméiben; s ha ez a kormánynak nem elég, bocsássa szányaira az ország képviselétét, s tegye azt, a mit e képviselétet nélkül tenni akar.

A nemzet képvisellete mindent megtenni kész volt, a mit alkotmányos jogának határain belül tehetett, ha ez a hatalomnak nem elég, nincs más menedék, mint ha a hatalom egyedül állna.

Hogy ez hová vezet a monarchiát? Isten a tudója.

Pest, január 11. 1867.

(D.) Tegnap este a Deák kör értekezletén Deák Ferencz felolvasta azon felirat szövegét, a melyet a holnapi gyűlésen a ház elé terjeszteni szándékozik, a legujabb kiadott katonáskodási rendszabály által véghezvitt újabb octroyálás ellenében.

A felirat a kör által egyhangulag elfogadott, s valószínűleg a balcentrum is magáévá teend azt, miután főbb embereivel Deák ezen kérdésben érintkezett, s egy pár tételt feliratában, kívánatuk szerint módosított is, a mely módosítást a Deák kör szintén helyesnek tartott.

Megjegyzem, hogy ezen kérdés körül a balcentrum vezérférfiai: Ghiczy, Nyáry, Tisza, kezdetétől fogva nagy tapintattal s a két szabadelvű párt közti collegialitás helyes felfogásával jártak el, minél fogva remélteni lehet, hogy a jobb és balközép megint — valódi hivatása szerint — két rokon pártárral és nem két külön párt leendő bekövetkezendő kérdéseknél. Quod faxit Deus. Mert részemről a külön pártta szakadást mindaddig üd-

vösnek nem találok, míg a restitutiohoz nem jutunk, s a parlamenti pártok hivatkozásait a közönségre oly anomáliának tartom, mely a legveszélyesebb praecedensül szolgálhat más rétegeknek és más kérdésekben a parlament alkotmányos tekintélyének kockáztatására, miután alkotmányos szempont szerint parlamentarizmus értelemben a nemzet többsége mindig a parlament többsége új választásig, vagy a kormánynak a népre hivatkozása folytán a parlament eloszlataisaig.

Eppen ezért, mert a közvéleményt de jure és de facto a parlament többségének kell kifejezni, lehetetlen volt nem méltányolnia a Deák-körnek, a lehetőség határai közt a balközép vezérférfiainak egy ide küldött izenetét, melyben egy határozathozatalra szólítják fel a Deák-kört, egy néhány képviselő irányában, a kik képviselői működésük közepette a kormánnytól hivatalokat és megbízásokat fogadtak el.

A balközép hivatkozva egy 1604-ben kelt törvénycikkre, mely azon képviselőket, kik „munera” (ez a latin kifejezés) fogadnak el, valamint azokat, a kik ezt adják, infamiával büntetné; e cikkben a munera szó alatt a hivatalokat értelmezi, s ilyen formálag értelmezték ezt, a mint Deák igen alaposan fölfejté 1791-ben is, habár egy dolog természetéből, mint hosszas gyakorlatunkból kifolyólag is ezen szó alatt az ajándékokat s megvesztegetéseket értelmezhetni, s tudjuk, hogy 1848-ban is, akár mennyi képviselő vállalt hivatalt a felelős minisztérium kezéből, s ez senkinek fel nem tűnt, s mi ellenmondásba sem ütközött. A balközép férfai saját értelmezésük alapján egy határozatot indítványoztak, melyben mondassék ki, hogy azon egyének helyére, kik hivatalt vállaltak, azonnal új választások intézessenek, addig is szavazatuk ne vétessék be, s napi díjok vonassék meg.

A parlament azon fennemlített képességének céljából, hogy annak többsége valóban a külső közvélemény többségét képviselje, a balközép által kimondott elvet nem méltányolni lehetetlen, s kérdésen kívül szüksége van parlamentünknek egy törvényre, mely azokat, a kik időközben kormányhivatalt vállaltak, vagy kizárja a képviselői állásból, vagy a mennyiben az 1848-iki törvény azon elvét respectálni kell, miképp választható minden, a ki választó; legalább elrendelje, hogy oly képviselő, ki időközben kormányhivatalt vállalt, követi állásában csak úgy maradjon meg, ha ezen változott állásában is bírja küldőinek bizalmát, azaz: új választás intéztetvén, újból megválasztatik.

A balközép indítványozó férfai collegialis ildommal kijelenték a Deák-körnek, hogy ők saját határozati indítványukhoz mereven nem ragaszkodnak s készek e kérdésben más megállapodást is elfogadni, ha az nézetekkel nem ellenkezik.

A körben Deák alapos fejtegetése alapján abban állapodtak meg, hogy eddigi törvényeink ezen kérdésben positiv rendszabályt nem állítván fel, a polgári becsület s hazafias ildom köteleességeire támaszkodjanak, s ennél fogva mondja ki az országgyűlés, hogy miután azoknak, kik megválasztatásuk után a fennálló kormánnytól hivatalt fogadtak el, ezáltal helyzetük változott, s kérdés levén, ha ezen változott helyzetükben bírnak-e szintén küldőik bizalmát, az országgyűlés hazafias és becsületérzetüktől megvárja, hogy helyüket adják új választás alá, s továbbra csak úgy maradjanak a képviselői pályán, ha választóik bizalma újra felhívá őket arra.

Reméljük, hogy ezen kielégítő és practicabilis megállapodást a balközép is elfogadandja.

Hogy a kevés számból álló szélső bal, a fennebbi kérdésekben hogyan fogja magát tartani? azt magát még nem tudjuk, valószínűnek tartom, hogy a balközéptől is elváljak, és azt abból következtetem, mert dacára annak, miképp köztudomásu dolog volt, hogy Deák az ujenczozás kérdésében indítványt akar tenni, s ebben a balközép férfai is megállapodtak, tegnap — hirszerint — Madarász képviselő saját e tárgyi bel indítványával meg akarta előzni Deák Ferenczet. Ha e hir való volt-e? nem bizonyosodhatott be, mert a képviselők határozatképes számából vagy hét-nyolcz egyén hiányzott, s így a netalan szándékba vett megelőző indítványozás ezuttal elmaradt.

Meglehet, hogy a holnapi ülésen ezen oldalról lesz egy kis heves vita, de különben azt hiszem, hogy Deák Ferencznek gyönyörű dialecticával s meggyőző érvekkel szerkesztett felirata hosszabb discussio nélkül fog elfogadtatni; s ha ez így történik az országgyűlés rendkívüli moderatiójának újabb tanujelét adandja, mert nem lehet ta-

gadni, hogy ezen újabb s oly nagy horderejű ostromlás nagy elkeseredést szült.

Ez elkeseredés oly válságos, hogy a tárnokmester b. Sennyey sietve sietett Bécsbe, hogy ezen rendszabálynak Magyarország irányában felfüggesztését eszközölje. Hogy minő sikert arathatott, nem tudjuk, mert önmaga még Bécsben van. Mondják, hogy Bartal György, ki a kormányért utóbbi időkben annyiszor kitette magát, ezen veszes kérdés miatt mondott le a helytartósági elnökségről, s valószínű a lapok azon híre, hogy ha a kormány ezen rendszabályt erősökölendje, Magyarország közigazgatása újból bomlandozásnak indul. Már is több főispán készült lemondani. A kormányhoz legközelebb álló emberek is azt várják az erdélyi guberniumtól is, hogy e kérdésben felirati s tanácsadási jogát annak idejében igénybe veendi. Mindenki átlátja, hogy ezen újabb rendszabály el volt hirtelenkedve, mindenestre rossz időben jött. Magában a Deák-kör kebelében oly izgatottságot szült ezen ostrom, miképp igen sokan fájlalni kezdik az eddigi ildomot és mérsékletet, miután a kormány ezen ténye által nemcsak a kiegyenlítés kérdését eljátszva, de az országgyűlés tekintélyét is kockáztatva, s a többség eddig tanúsított loyaltását visszautasítva látjuk.

Hogy mit fog tenni már a kormány ezen nagy odavetett kérdéssel? azt ma még senki sem tudja.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház tagjai az előleges hirdetés értelmében január 10-én délelőtt összegyűltek, de a szabály szerinti határozatképes számmal kevesebben jelenvén meg, elnök az ülés megtartását szombatra, jan. 12-re halasztotta.

A Deák-kör f. hó 10-kén 6 órakor értekezletet tartott, midőn Deák Ferencz felolvasá azon feliratot, melyet a közlebbi országos ülésben indítványozni akar az ostromolt honvédelmi intézkedés ellenében. A jeles feliratot a kör tagjai általános és lelkesedett tetszésnyilatkozatok közt tették magukévá.

A kör a maga kebeléből három tagot (Deák, Csengery, Szentiványi) bízott meg, hogy a felirati javaslatot közöljék a baloldali körrel, s ha netalán egyes módosításokat kívánnának, azokra nézve állapodjanak meg az országos ülés előtt.

Végül a baloldali kör egy izenete hozott át, melyben az a Deák-körhöz, mint szintén szabadelvű párt, kérdést intéz az országgyűlés alatt hivatalt vállalt képviselők dolgában való véleménye iránt, hivatkozván az 1849-iki törv. czikk 44. §-ára. Azonban a Deák-körben fölmerült nézet szerint ama törvényből ez szorosan nem következik. Igaz ugyan, hogy az 1791-diki országgyűlés oly magyarázatot adott ama törvénynek, mint a baloldaliak; de maga az 1791. országgyűlés meggyengíté ama magyarázat hatályát gyakorlatban, midőn gr. Széchenyi Ferenczre és többekre nézve, kik törvénytelen hivatal vállalással vádoltattak, kivételt tett.

Deák Ferencz e tárgyban hosszabb beszédben nyilatkozott, szerinte ha nincsenek is törvényeink az összeférhetőségre nézve, Európa kifejelt alkotmányos országaiban parlamenti szokás az, hogy az időközben hivatalt vállaló képviselő új választásnak veti alá magát, s nagyon kíváncsok, hogy addig is, míg kompatibilitási törvényt hozhatunk, nálunk is mindenki szigorú köteletségének tartsa ezen szokást követni.

A képviselőház január 12-diki üléséről csak kivonati közlést adhatunk, miután az annak eredményéről szóló tudósításokat csak az esti posta hozá meg. Röviden: ez ülésben két képviselő adta be lemondását, mivel időközben a kormánytól hivatalt fogadtak el, egyik Kálóczy Lajos, a másik Perczel Béla. Deák Ferencz erre beszédet tartott, s véleményezte, hogy végzésileg mondassék ki, miképp a ház megvárja, hogy minden képviselő, ki kormányhivatalt vállal, jövőre lemondjon képviselői állásáról. E szellemben szólván Ghiczy is, a végzés kimondatott. Ezután Deák Ferencz felirati javaslatát olvastatott fel, melyet mai lapunk egész terjedelmében hoz. Lelkes éljenések közt fogadtatott el. Azonban Madarász József is adott be indítványt, miképp a ház határozatilag mondja ki az ostromolt honvédelmi pártus helytelenességét s érvénytelenségét, és hogy mindazok, a kik annak fogantatására segédkezett nyujtanának, hazaárulók s fejük és vagyonukkal felelősek az 1504. I. és 1507. VIII. t. cz. értelmében. Mindkét indítvány kinyomatni s 15-re tárgyalásra kitűzteni határozatott.

Deák Ferencz felirati javaslatának szövege következő:

Felirati javaslat.

Felséges Császár és Király!

Midőn közelebb fölterjesztett aláíratos feliratunkban hódoló tisztelettel újra és ismételve kértük Felségedet, hogy azon tünepélyes államszerződést, mely különös jogviszonyaink alapja, a megsértett practica sanctio s az abban biztosított, de abszolút hatalommal felfüggesztett alkotmányt teljes épségében tette ismét visszaállítani méltóztatnék; midőn kifejtettük, hogy míg alkotmányon kívül állunk, jogosítva sem vagyunk az önjajti kiegyen-

lítés eszközzésében bármely elhatározó lépést tenni: joggal várhattuk s bizton reményeltük, hogy alapos okainkat méltánylás, kérelmünket mielőbbi teljesítés követendő.

Reményeinket azonban aggodalom és kételkedés váltja fel, midőn látjuk, hogy legszentebb érdekeink felett, mind a törvényhozás, mind a végrehajtás körében, folyvást, és most újabbán még a jövőre is kiható rendeletekkel, abszolút hatalom intézkedik.

Magyarországnak azon kétségtelen joga, hogy vérendszereinek megállapítása és bármily átalakítása csak az országgyűlés beleegyezésével jöheszen létre, egy időre az ország alkotmányával; törvényeink, a királyi hitlevelek, a practica sanctio s alkotmányos életünk folytonos gyakorlata egyiránt biztosítottak azt.

Midőn 1715-ben az állandó katonaság, mint a vérendszerek újabb és czélszerűbb módja, behozatott: Magyarországra nézve az ország törvényhozása rendelte el azt. Minden, bármely csekély változtatás, mely a vérendszert illetőleg azóta nálunk közbejött, az országgyűlés által határozatott el. E jog alkotmányunknak és általában minden alkotmányosságnak életfeltétele, melyről az ország soha le nem mondhat.

Az ország ezen kétségtelen jogának újabb tetleges tagadása azon legfelsőbb rendelet, mely a vérendszert illetőleg közelebb kiadott. S mi, kik legszentebb köteletségünknek tartottuk ismételve sürgetni, hogy mindenekelőtt a felfüggesztett alkotmány állítását teljesen vissza, vétkeznénk hazánk ellen, mely reánk bízta jogainak védelmét, s vétkeznénk a Felséged iránti hódoló tisztelet ellen, mely nekünk ösztönzést parancsol, ha az abszolút rendszernek ezen újabb intézkedését hallgatással mellőznők.

Éppen akkor adatott ki az említett abszolút rendelet, midőn alkotmányunk visszaállítását joggal kértük és méltán vártuk; éppen akkor adatott ki, midőn Felséged legmagasabb ígérete folytán hittük, hogy alkotmányunk mielőbb valószággal visszaállítatik s az alkotmányosság Felséged többi országaihoz is tetleg életbe fog lépni. Nem úgy adatott az ki, mint felelős kormányunk oly javaslata, melynek kötelező ereje az illető országok törvényszerű elfogadásához van kötve, hanem úgy, mint azonnal végrehajtandó, minden részben kötelező, s következményeiben jövőre is kiható törvény.

Tárgya e rendeletnek azon legnemesebb és legsúlyosabb adózás, melyvel a polgárok az államnak tartoznak: a honfiak vére és élete; szabályai mélyen behatnak a családi élet legszentebb viszonyaiba s az ország legfontosabb szellemi és anyagi érdekeit érintik. Nemesak azon első és legfőbb tekintet, melyet mellőzni joggal sohasem lehet: alkotmányunk alaptörvényeinek világos rendelete, hanem ezenfelül a méltányosság és czélszerűség is megkívánják, hogy ilyenmő rendelkezések megállapításához az ország akaratát is hozzájáruljon, s e nélkül és ennek törvényszerű nyilvánítása előtt, azok tetleg végre ne hajtsanak.

Nem egyedül a hadsereg száma és vitézsége az, a mi az államot legsúlyosabb veszélyek között tartósan biztosítja. Bármely vérendszertől is leginkább emeli a sereg erejét s kitartó elszántságát, ha a nép lelkesült akarata áll mögötte. E lelkesült akarata pedig csak akkor lehet bizton számítani, ha azon rendszer, mely mellett a honpolgárok az államot védeni kötelesek, a nemzet bizalmával találkozik; mit csak úgy érhetni el, ha a jogaiban a legszentebb érdekeiben meg nem sértezt nép, meggyőződve a rendszer czélszerűségéről s belátva a hozandó áldozatok szükséges voltát, törvényszerűen nyilvánított hozzájárulásával elfogadja azt.

De ha még akkor is, midőn az alkotmányunk egy részről joggal követelt, más részről ismételve ígért tetleges életbeállítására méltán vélt számolhatni a hon minden polgára; ha még a fejedelmi ígért teljesítésének küszöbén is, azon nagyfontosságú tárgyban, mely az alkotmányosság minden fogalma szerint a törvényhozás rendes útjára tartozik, törvény gyanánt, abszolút hatalommal adatnak ki legfelsőbb rendeletek, és e rendeletek, a nélkül, hogy az ország azoknak okait, szükségét, czélszerűségét és horderejét előre megfontolhatta s alkotmányos uton azokra nézve akaratát kijelenthetne volna, azonnal tetleg végrehajtani is parancsoltnak: lehetetlen, hogy az ébredni kezdett bizalom el ne enyészszék. Ily rendeletek mellett lelkesülés keletkezni soha sem fog, sőt még a nép megnyugvása sem reményelhető. Mert az alkotmányellenes mód, melyen e rendelkezések tetettek, már magában is elegendő arra, hogy megnyugvás és lelkesülés helyett, elkeseredést keltsen.

Ha a jelen helyzet sürgetőleg kíván oly intézkedéseket, melyek a védelmi rendszer lényeges átalakítását igénylik: ez egy újabb fontos ok arra, hogy Felséged felfüggesztett alkotmányunkat azonnal helyreállítsa. A sürgető szükség közepett Magyarország, alkotmányon kívüli helyzetében, a trónnak gyöngé támasza leend. Az országgyűlés csak az alkotmány alapján gyakorolhatja a nemzet törvényhozási jogát; alkotmányon kívül nincs arra jogosítva, s nem vállalhat terheket az országra, melynek jogai fel vannak függesztve. Míg a practica sanctio azon alapfeltétele, mely hazánk önállóságát, jogait és alkotmányát biztosítja, tetleg

hatályon kívül van: addig jogilag lehetetlen, hogy az országgyűlés ezen megcsontított alapszerződés értelmében intézkedhessék, más alapra pedig nem léphet.

Tudjuk mi azt, hogy a hajdan fennállott vérendszert Eorópa minden népeinél időnként lényeges átalakulásokon ment keresztül. Az országok politikai szervezetének időnkénti változásai, a hadtudomány fokonykenti fejlődése minden államot kényszerítettek, hogy vérendszereit, az általános helyzet igényei szerint módosítsa, különben saját biztonságát kockáztatta volna. Magyarország sem maradt e részben soha hátra, s önként, szabad akarattal állapította meg mindenkor a kor igényeinek megfelelő változtatásokat: az ily változtatások azonban mindig országgyűlésileg történtek. Kész leend az ország ezental is ugy alakítani vérendszert, a mint a szükség, czélszerűség, az ország helyzete, alkotmányos állása, nemzetgazdasági és közjogi viszonyai megkívánják: de oly intézkedéseket, melyek e részben az országgyűlésnek egyenes és világos beleegyezése nélkül bármikor tetlenének, jogosnak nem tekinthet.

Mély tisztelettel kérjük tehát Felségedet, vegye kegyelmesen tekintetbe, hogy az ország jogait, melyeket a practica sanctio is tünepélyesen biztosított, sértetlenül megővni, kötelességünk, s e kötelességet elmulasztanunk nem szabad; ne engedje, hogy alkotmányunk alapelveinek ezen, s ehhez hasonló megtámadásai által lehetetlenné tessék a kiegyenlítés műve; szüntesse meg ezen, most kiadott rendeletet, szüntessen meg általában minden egyéb oly intézkedést, mely alkotmányunk mellőzésével, sőt egyenes sérelmével, az abszolút hatalom által adatott ki; s tetleg és teljesen állítsa vissza minél előbb alkotmányunkat, hogy annak alapján képesek legyünk jogszerűleg határozni és intézkedni mindazok felett, a miket az ország biztonságá, szellemi és anyagi érdekei sürgetőleg kívánnak. — Meg vagyunk győződve, hogy a practica sanctio kitűzött cél csak ugy lesz elérhető, ha az alkotmányosság mind Magyarországon, mind Felséged többi országaiban teljesen és tisztán valószággal életbe lép!

A horvát országgyűlést elnapoló k. királyi leirat.

Kedvelt hiteink!

Felhívásunk folytán Elénk terjesztettétek múlt évi dec. 19-iki legalázatos feliratotokban a közügyek és azok tárgyalása feletti nézeteiteket.

Mi azokat, valamint a feliratban foglalt kívánatokat, s óhajtatokat érett megfontolás és megvizsgálás alá veendjük; azonban véghatározatunkat azon időpontra kell fentartanunk, midőn majd a Magyarországgal való tárgyalások eredménye Előttünk fekszik, és többi királyságaink s országaink egyensúlyu nyilatkozatát meghallgattuk.

Ez okból arra érezzük Magunkat indíttatva, hogy Horvátország és Slavonia királyságok országgyűlését bizonytalan időre elnapoljuk. Egyébiránt maradjon irántok királyi kegyelmes jóindulattal.

Kelt Bécsben, fő- és székvárosunkban, az Ur ezernyoleczszáz hatvanhetedik évében, január hó negyedikén, uralkodásunk 19-dik évében.

Ferencz József s. k.

B. Kussevich Emil s. k.

Legfelsőbb rendelekre:

Dr. Jellachich Eduárd s. k.

Levelezés.

Marosmente, dec. 1866. — A multból vett tudomány s a jelennek okos használata alapítják meg a jövőnek boldogságát.

Ezen eszme időszierinti használata, létesítette — az Andrianum, a Leopoldinum — diplomákat, és a practica sanctio s mindenki a maga korának, a mint erről figyelmeztetőleg tanuskodnak a lefolyt idők történetei, a Felséges ausztriai házra nézve Isten áldásai voltak, mert a magyar király a megadott jogok által a magyar királyság népei hűségét elsajátítva, diadalokozorút aratott minden csatákban, s ez által az európai főbb házaknak sorába lépett fel, melyre hogy a Magyarország törvényei tiszteletbe tartása milyen szembeütőleg folyt be, elég tisztán tanuskodnak boldog emlékeztető II. Ferencz Felséges királyunknak azon nyilatkozatai, a melyeket a pozsoni országgyűléséhez ezen szókban intézett:

„En harsolni fogok éretteket, birodalmamért és a magyar korona felsőségéért, látni fogja Európa a töl királyatokat, annyira egyített érezni veletek, hogy sem előttem, sem előttek semmi kedvesebb nem lehet, mint a mi alkotmányunkat minden erőnkkel, vértünk végnapjaink védelmeznünk. Ez a ti Királyatoknak, mint Atyátoknak, érdeme.”

Ha egy — negyven években feljött dicsőségesen uralkodott királyi felség hosszas tapasztalása után fogadta fel — a magyar alkotmányt „minden erőnkkel vértünk végesepjéig oltalmazni”, minden ezen alkotmány ellen véleményadó tanácsosoknak ezen atyai szent fogadalmas tisztelettel respectálni kell, s magok részéről is szívvel, lélekkel törekedni arra, hogy a magyar alkotmány törvényes jogainak tetleges életbeállításával a régi hűség

és lelkesedés helyreálltával az egyetértés minden viszályt elenyészteszen.

Mert a hol a nép és kormány közt nincs viszály, a nép is boldog ott, s hatalmas a király.

Az elővigyázat — az okost — megmenti mindenféle rosztól. Közli: MaRoSmenti.

KÜLFÖLD.

— A „Wanderer” galicziai levelezője így ír: „Engedje meg, hogy visszatérjek a ruthén klerus panszláv-orosz igazgatásainak jellemzésére, a wolny naumowiczi eseményre, mely az utóbbi országgyűlés alatt nagy feltűnést okozott. Már hosszabb ideje t. i., hogy a ruthének főfeladata abban áll, hogy számban gyöngé pártjukat minden eszközzel megerősítsék, hogy ily a lengyeleket nyomatékossában megtámadhassák, és így Szt. Pétervárból a magas megelégedést kinyerjék. Ugy látszik, hogy a ruthén naumowiczi pap szintén e téren forgolódik, legalább megkísérle Wolny képviselővel. Wolny egyszerű mezőgazda, lengyel és katolikus, néhány gymnasialis oktatást végzett és sok természetes észszel bír. Egyáltalán téves azt hinni, hogy a lengyel paraszt egyszerű külseje miatt nem bír politikai értelemmel; ő ezt igen is bírja, és különösen saját érdekében. Már hogy az orosz propagandát a lengyel nemzetiségi földművelő képviselők közt terjeszszék, meghívta a lengyel országgyűlésben ülő parasztokat a lemergi ruthén „beszede elnöke egy esti mulatságra.” Előbb ittak és ettek és közönyös dolgokról beszélgettek, míg a beszéd átment Galiczia politikai viszonyaira. A ruthének azon voltak, hogy a lengyel- és oroszországi állapotokat minél rosszabb színben feltűntessék, míg Ausztriában a sütségs borong és nincs mit tenni.” A ruthének kifejtették a lengyel parasztoknak, hogy Oroszország csak a forradalmi lengyel nemességet és polgárságot akarja utból el- tenni, mi hiszen a parasztok érdekében történik, kik Lengyel- és Oroszországban már is nagyrészt kapták a nemes földbirtoknak. „Már azért is, végzik a ruthén propagandisták, kellene a lengyel parasztoknak Galicziában a ruthén pártra állani, mert ez az összes parasztságnak jóléte mellett buzog.”

A porosz főhatóság Posenben azon rendeletet adta ki, hogy a Galiczia és a poroszországi lengyel országrészek közt jövőmenő utasokat kísérjék szigorú figyelemmel.

A „Debatte” írja: „A csapás, melyet a belga lap egy idő óta jósolgat, miszerint Oroszország a lengyel nemzetiség maradványainak megsemmisítésére csapást meg akarja adni — megfogott. Pár nap távsürgőnyök ukázokról értesítnek, melyek Lengyelországot idáig nehezen őrzött színleges önállásától is megfosztják. — Lengyelország oroszítását most két uton kísérlik meg: egyik a már egy idő óta beállott hadizenet a katolicizmusnak, mely hatályos élesítője volt a lengyel elemnek; másik az újabb közigazgatási rendezés, miszerint Lengyelország politikai s nemzeti életereit be akarják kötni. Sikeresebb kísérletek leendek-e ezek az előbbieknél? nem tudjuk; de óhajjuk és reméljük, hogy a lengyel nemzet ezuttal is győzelemmel megy át a reá nehezülő kísérleteken és nemzeti szellemét az öt övező veszélyek közt is meg tudja óvni.”

FRANCIAORSZÁG. A „Franceia Corr.” írja: „Nevezetes mozgalom ragadta meg Franciaország keleti tartományait. A négy lotharingiai megye (Meuse, Meurthe, Vosges és Ardennes) a Jura és Doms département fegyverképes lakossága önkényi és minden kormányi biztatás nélkül „önkéntes vadász-csapatok alakításához fogott.” Pár nap alatt 4,000 ember volt fegyver alatt, s a hivatalos értesítések állítják, hogy ezen csapat létszáma, mely természetesen magamat fegyverzi fel, rövid időn 50,000 emberre emelkedhetik. A már szervezett testületek vezetői a prefecteknél kérvényt adtak be, hogy a császár vállalná el a tiszteletbeli elnökséget, minthogy a csapatok célja háboru esetén az ország határát gyakorlott nemzeti erővel védelmezni. A császár e kérelemnek helyt adott s megengedte, hogy a császári herceg a második elnökséget fogadja el. Mint jele azon vidékek hangoztatának, ez esemény meggyezésre érdemes.”

Páris, jan. 6. A „Moniteur” írja: „Egy esti lap cikket tesz közzé Franciaország politikájáról a keleti kérdésben, mely cikkek alakja azon hitre vezethetne, hogy hivatalos forrásból merített. E cikkek tiszta képzelődés műve.”

A „Köln. Zig.” írja: „A „Memorial Diplomatique” szerint Beust, közös értekezlet után akar gondoskodni Európa fejedelméről, hogy egyik se nyuljon önállóság bele a keleti kérdés megoldásába. „Ez által Beust Oroszország elébe egy lelkiismeretbeli kérdést akar tenni, Poroszországot kényszeríteni akarja színvallásra s mindenekfelett kellemessé akarja tenni magát Franciaországban, hogy Metternich eszményét a francia-orosz szövetséget megtestesítse. Itt Párisban azonban még távol vagyunk Beust merész képzeletének létesítésétől. Jól tudjuk, hogy Oroszország az elébe teendő lelkiismeretbeli kérdésre vagy kitérőleg felel, vagy hallgat. Nem is szeretnénk itt azon bizonytalan- sági térré sodortatni, mely a kandiai kérdésnek

— A pesti biztosító intézetnek egy alapítója és részvényese — aláírásával egy, az intézet belviszályait és jövőjét tárgyaló nyomtatott levél küldetett be szerkesztőségünkhez; de nem tudjuk mit tartsunk róla, miután az Adler ur magyar üzleti lapjában bizonyos gúnyiratról van szó, s a be- küldött nyomtatvány némileg erre emlékeztet. Min- denesetre kötelességünknek ismerjük azt egyelőre tartózkodással fogadni, s félretenni.

— Magyarország anyagi érdekei. Nemzetgazdasági folyóirat; szerkeszti Szathmari Károly; megjelen minden szombaton; előfizetési ár negyedévre 2 ft 50 kr, félre 5 ft. Újévkor har- madik évi folyamát kezdte meg. Az idei 1-ső szám tartalma: A közúti közlekedés kérdése közgazda- sági szempontból, Weningertől. Pest- és alföld-fiumei vasút, Radich Ákóstól. Az emberiség szaporodása, Carey után Halász Imre. Adatok a tiszaszabályo- zás történetéhez Darányi Ignácztól. A hajós pálya és ahoz szükséges ismeretek, Kenessey Alberttől. Különfélék. Pesti piac. Pesti börze. Bécsi börze.

— Gazdasági Lapok. A magyar gazda- sági egyesület közlönye. Korizmes László vezérlete mellett szerkeszti Mórész István. XIX-ik évi folyam. Az újság 1-ső szám tartalma: Hazdasági levelek. A polgári szabadság, mint a gazdaság emeltje. Vízet földünkre, vizet! Visszapillantás az 1865. évre. Földhivás lónemesítésünk ügyében. Egyesületi közlemények. Különfélék. Pesti gabonapiac. Pesti börze. Bécsi börze. E lap megjelen minden szerdán másfél iven. Előfizetési ára negyedévre 2 ft 50 kr, félre 5 ft.

— Falusi gazda. Földmívelés, kerti ipar gazdaság heti közlönye, szerkeszti Dr. Farkas Mi- hály. Előf. negyedévre 1 ft, félre 2 ft. Hetedik évfolyam. Ez évi első számát még nem kaptuk.

— Kertészgazda. Magyar gazdák és gaz- dasszonyok képes heti lapja; megjelenik minden vasárnap; orvos Dr. Pólya József magyar tudomá- nyos akadémiai tag felügyelete mellett szerkeszti Girókúti P. Ferencz. Előfizetési ár: negy- edévre 1 ft, félre 2 ft, egész évre 4 ft. Ez évi első számát még nem kaptuk.

— Közgazdasági irodalmunk fennebbi négy lapja derekasan képviseli gazdasági ipar- és kereskedelmi érdekeinket; mind a négy Pesten je- lenik meg, s mind a négyet ajánljuk olvasóink fi- gyelembe.

— Beküldetett szerkesztőségünkhöz „Bár a kertem nagyobb volna” 14. Néhány szó a tagosításról. Az erdélyi országos gazdasági-egyesi- let kívánságára, kisbirtokokok számára írta báró Bánffy János, kiadta az erdélyi orsz. gazd. egye- sület. Második bővített kiadás. Ára 16 kr. Kolozs- várt, Stein János erdélyi muzeumegyleti könyv- árusnál 1867.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Január 14-n: 5% Nemzeti kölcsön 100 ft. 69.30. 5% Metalliques 100 ft 58.70. Kamat 62.25.—Bank- részvény 730.— Hitelintézeti részvény 200 forint 158.— London 10 ft st. 100 ft 23 1/2, kr 132.40.— Ezüst 131.25. Cs. kir. arany 6.27.— 1860. kölcsön 84.20.

Január 12-n: Földterhermentési kötvény ma- gyarországi 70.25. Erdélyi 65.25.

UJ POSTA.

— Berlin, jan. 10. A „Nordd. Allg. Ztg” megezől a Bismark gróf által a külföldön levő porosz képviselőkhez állított közlekedési intézett körútról létezését, — költöttek nyilvánítván a lapok által említett tartalmat.

— New-York, jan. 9. Egy igazságügyi bi- zottság foglalkozik az elnök ellen kimutatott vád alá helyezése indokainak vizsgálatával.

— Bécs, jan. 10. A „Wiener Abp.” római hírei szerint Tonello küldetését több lényeges ponton, különösen a püspökök visszahelyezésének kérdésére nézve — eredményesnek lehet tekinteni.

— Berlin, jan. 11. A képviselőház igaz- ságügyi bizottsága az államtörvényszék megszünte- tése iránt indítványt határozott a ház elé terjeszteni.

— Sz-Pétervár, jan. 11. A lengyel ki- rályságra az orosz állam centralista rendszere ho- zatott be.

T. és felelős szerkesztő DOZNA DÁNIEL.

HIVATALOS.

9. 1867. Eln.

(17)

(2—3)

ÉRTESÍTÉS.

Kolozsvár sz. kir. város által elvállalt 40 sebesült harcos részére, a múlt év ben felállított kórház költségei fedezésére adakozásokból, és a Himmelstein-féle Ká- véház 24 órai 71 forint 80 krra rugott tiszta jövedelméből begyűlvén

összesen 1440 ft 1 kr.
2 darab arany és 1 tallér; és ebből a felszerelésre beáll-ított gondnok és cselédség fizetésére kiadtván 516 ft 42 kr.
maradt fenn az aztán nem szükségelt kórház megszüntetésekor 923 ft 59 kr.
két arany és egy tallér, az ebből megvizsgált és helyesnek talált, a városi pénz- tári hivatalnál mindenki által megtekinthető külön számadás szerint.

Miről alólt az érintett kórház létre hozatalában eljárásra a múlt évben 194 közégi és 2885 tanácsai számok alatti végzésnél fogva felbatalmazott bizottmány- nak van szerencséje a kegyes adakozókat oly felkérés mellett ezennel értesíteni, hogy mivel számos adakozók részéről azon óhajtság nyilvánult, miszerint a besze- zett felszerelési eszközök az ilyenekben egyaránt is szűkölködő városi dolgozókhaz és szegények intézete részére átengedtetvén, a megmaradt fennebbi pénzkészlet osz- tassék ki szükségseikhez képest a kolozsvári illetőségű megbénult katonák, ugy az elesettek özvegyei, árvái között, közudomásra juttatandó számadástétel mellett, — szíveskedjenek azon t. cz. adakozók, kik ebbe bár mi okból bele nem egyezhetve, pénzüket vissza kívánják, ezt rövid uton a városi pénztári hivatalnál folyó év fe- bruár 15-éig kijelenteni, és onnan a befizetésekor kapott nyugta előmutatása mel- lett a tett költségek aránylagos levonása után kiszámítandó illetőséget kiadni, mel- lett az irt nap elteltével a pénztárban még találatandó e tárgyi pénzkészletre nézve a bizottmány maga további intézkedéseit a fennirt irányban megtehesse.

Kolozsvárt, január 8-kán, 1867-ben.

Bizottm. Elnök id. Wendler Frigyes.
Bizottmányi tagok: Simon Elek. Dr. Pataki Dániel. Dr. Szabó József. Dr. Szombathelyi Gusztáv. Alorv. Gspan Károly. Schlitz József. Id. Tanffer József. Váradi József.

NEM HIVATALOS.

(20) 15/1 (1-24)

EISENHALTIGER CHINA-SYRUP
VON GRIMAULT & CO
APOTHEKER, PARIS

Ezen gyógyszer tiszta és tetszetős alakban magában foglalja a Chinát, ezen kitűnő hatású orvosszer, és a vasat, a vér egyik alkotórészét. Ennélfogva a legkitűnőbb párisi orvosok használják a fehérvér elmulasztására és hogy a fiatal leányoknál a kifejlődést elősegítse, s a létszervezetnek elve- szett alkotórészeit helyrehozza. Gyorsan elűzi bizonyos elviselhetetlen gyomor fájdalmakat, melyek vérhiány vagy Leucorrhoe miatt állanak elő és melyeknek a nőnem oly gyakran ki van téve; szabályozza és könnyíti a havi tisztulást és nagy sikerrel használják, a sápadt, lymphaticus és scorupulá gyermekeknek. Étvágyat gerjeszt, elő-egíti az emésztést és hasznos különösen oly személyek- nek, kiknél me. feszített munka miatt vérhiány, betegségek vagy sokáig tartó gyengeség áll be. Jó következtetése soha sem késnek.

Kapható Kolozsvárt Wolff J. és dr. Hintz György gyógyszer- részeknél s a birodalom nevezetesebb gyógyszertárban.

(11) (3-3)

Hutflész Károly
FÜSZER- és GÓZLISZT-RAKTÁROS
Kolozsvárt, b. Radák-ház, a főtéren, bevált:
Földterhermentesítési kötvényeket és lejárt szelvényeket (coupons), ez utó- biakat minden illeték nélkül,
5% % magyarhoni farsangra a legizetesebb új fajtájú lábbeli készítmények vannak készen ismert olcsó áron és kitűnő minőségben.

Mindenemű magyar és állampapírokat és sorsjegyeket.
Arany és ezüst pénzemekeket
a legkedvezőbb feltételek mellett.

Cs. kir. udvari és szab. Lábbeli gyár.

HAHN LEOPOLD
BÉCS.
központi raktár: Stadt, Kölnerhofgasse Nro 1,
ajánlja legnagyobb raktárát minden kigondolható lábbelinek férfiak, nők és gyermekek számára.
NB. A téli időre és farsangra a legizetesebb új fajtájú lábbeli készítmények vannak készen ismert olcsó áron és kitűnő minőségben.

URAK SZÁMÁRA, egy pár:		NŐK SZÁMÁRA, egy pár:	
Mainzi borjúbőr topán	4 ft 30 kr.	Brünnel vagy bárony topányok,	2 ft — kr.
Vizenetes Juchten, kettős talp	5 " 10 "	füzével	2 ft — kr.
Vizenetes Juchten, kettős talp	5 " 50 "	detto elastik	2 " 50 "
Orizlack	6 " — "	detto elől fűző magos	3 " 50 "
Salonlack, keziyűbőr betéttel	5 " 20 "	Glacé topán, lack szárral	3 " 80 "
Zergebőr	4 " 50 "	Genre hongrois	6 " — "
Borjúbőr	5 " 20 "	Revers à l'anglaise	7 " — "
Patent-fűz	6 " — "	Phantasie à la Benoiton	5 " 50 "
Borjúbőr hosszuszárú csizma	6 " 80 "	Bőrtopán fűzével	2 " 40 "
Juchten-térdsizma	8 " 20 "	elastik	2 " 80 "
Poppenheimféle magas csizma 17 főtől 20 ftig.	6 ft — kr	Bőr-prémes topán	4 " — "
Utazó fél-csizma 4 ft 20 krtól	6 ft — kr	Bárony prémes topán lack	5 " — "
prémes	8 ft 15 "	szegélyeztetel	5 " — "
Commod topán 90 krtól	2 " — "	Bálotopán fehér vagy fekete	1 " 30 "
Gyermekek topán 80 krtól	2 " — "	Atlatz	3 " 50 "
Leány topán 1 ft 40 krtól	2 " — "	Commod topán 80 krtól	3 " 50 "
Fü topán 2 főtől	3 " — "		

Szeggel egy pár 30 kral drágább.
Rámáza egy pár 50 " — "

Megrendelések a pénz beküldése vagy utánvétel útján, és a láb hossza és szélessége megjelölé- se után pontosan teljesíttetnek.
Kereskedőknek nyiban-vételkor elengedés.

(10) 15/1 (2-12)

LEGKITÜNBŐ SZÉPÍTŐ-SZEREK!
Pártfogolva császári, királyi és hercegi udvaroknál!
Kitűntetve szabadalmak, szabad-levelek és érmek által!

Dr. BÉRINGUIER L.
KORONA-SZESZE
(A kölni víz quintessentiája.)
Eredeti üvegekben 1 ft 25 ujkr.
Kitűnő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint dicső gyógy- erejű segédszer, mely az ételszerveket erősíti és erősíti.

Dr. BÉRINGUIER
növénygyökér-olaja
hosszabb használatra elegendő üvegekben 1 ft o. é.
a legalkalmas növénygyökerekből készítve, a hajak és szakál épen- tartása, erősítése és szépítésére, ugyisze a kellemetlen fejkorpa és sümör- képződés megállítására.

Dr. BÉRINGUIER
növényi hajfestőszere
(Teljes tokban kék- és csészékkel 5 firt osztr. ért.)
Mint tökéletesen czélszerűnek és teljesen ártalmatlannak ismert szer, a hajak és szakál, a szemöldök minden árnyazati színre való tetszés szerinti tartós befestésére.

Valamennyi fentebbi czikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dicséretesen bebizonyult tárgyak (7-10)
valódiságukért jótállással kizárólagosan kaphatók:

Kolozsvárt: **WOLFF JÁNOS** és **Engel József** gyógyszerészeknél, valamint:
Besztercen: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinand gyógyszerészek. Dévén: Bosniák A. Dézen: Krémer Samu. Nagy-Engeden: Horváth Fe- rencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Károlyfejevárt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer.; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándor & Brandsch. Segesvárt: Misselbacher J. B. & fia. Sz.-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott. Szászseben: Weissortl Ad. G.; Szébenben: Zöhrer J. P.; Székely-Keresztúron: Binder Márton. Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla. Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gözsy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tamdón: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalahán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

(76) 15/1 (4-4)

Az ANATHERIN-SZÁJVIZ különleges hatása.
Dr. J. G. POPPTól Bécsben; előállítva dr. JANEL
GYULA gyakorló orvos által.

A bécsi cs. k. orvosi egyetemen, meghatározva Rector magnificus dr. OPOLCZER tanár, szász udvari tanácsos, dr. KLETZINSKI, dr. BRANT, dr. KELLER nrak által sat.

Főleg a fogak tisztántására szolgál. Vegytani tulajdonainál fogva feloldja a fogak körül és fogakról a nyálkát.
Különösen ajánlatik ennek használata evés után, mivel a fogak közt maradt hús darabcskák a rothadásba menvén át, a fogak ópségének ártanak és a szájbán rossz illatot terjesztenek.

Azon esetekben midőn a fogakra borkó akar leülepedni, nagy előnyvel használhatatik, mivel a meg- keményedést megakadályozza. Mert ha a fogak csak legkisebb pontocskájá lepattn, az így megsérült fogba csonstú kútyók, annak gyökérére megy és az egészséges fogat megrontja.
A fogaknak eredeti szép színt visszaadja, mivel minden idegen ülepedést vegytanilag felold és eltünt.

A mesterséges fogakat is igen hasznosan őrzi. Megtartja eredeti színeikben, fényükben, megóvjá a borkó leülepedéstől és minden rossz illatot eltávolít.

Nem csak gyengíti a fájdalmakat, melyeket az odvas és gyuladásban levő fogak okoznak, hanem a szájj bennső üregét is enyhíti.

Hasonlóan használ az Anatherin-Szájviz a foghú rothadás ellen és mint biztos hatályos eny- hitő szer odvas fogak fájdalma ellen, nemkülönbön fogfájdalomnak.

Az Anatherin-Szájviz könnyen, biztosan és minden utóférdalom féltelme nélkül elmulasztja a fogfájdalmat rövid idő alatt.

Igen becses az Anatherin-Szájviz a lehellet jó illata megtartásáért, ugy a lélekzetvétel és kiléhelésnél, és ezen igen hasznos következtések beállanak a szájjnak ezen vízzel napenkénti kiöblin- tése által.

Nem elegendő ajánlató a foghú taplósdása ellen. Ha az Anatherin-Szájvizet négy hétig az utasítás szerint használják, eltűnteti a beteg foghú halványoságát és a legzsebb rosszszínivé változtatja. Éppen oly hatatos az ingó fogaknál; egy nyavalya, melyben oly sok görvélyesek szenvednek, nemkülönbön azoknál is előáll, kik előhaladt kornak lévén a foghúszak gyengülése beáll.

Biztos szer az ANATHERIN-SZÁJVIZ a könnyen vérző foghú ellen. Ennek oka a fogfészek lágy- ságában relik. Ez esetben egy kemény fogkefével aké kell alkalmazni, hogy a foghú karcolódjék, mi ál- tal új eleterő idéztetik elő.

Fogtapasz, üres fogak tapasztására, ára 2 firt 10 kr.
Anatherin-fogpép, ára 1 firt 22 kr.
Növény-fogpor, ára 63 kr.

BIZOMÁNYOSOK:
Kolozsvárt: **WOLFF J.**, **Dr. HINCZ Gy.** és **Engel J.** gyógyszerésztárban. Tor- dán: Wolff gyógyszer. Szébenben: Müller gyógyszer. Zöhrer, Steiner, Brassóban: Fabrik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. G. Antal & C. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszer. Segesvárt: Misselbacher & Deutsch, Dévén D. Besztercen: Dietrich & Fleischer. Dézen: Krémer Samu. Nagy-Engeden: Horváth Fe- rencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Károlyfejevárt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer.; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándor & Brandsch. Segesvárt: Misselbacher J. B. & fia. Sz.-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott. Szászseben: Weissortl Ad. G.; Szébenben: Zöhrer J. P.; Székely-Keresztúron: Binder Márton. Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla. Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gözsy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tamdón: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalahán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

STEIN JANOS könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:
Die Reduction der Armee
und die ausnahmslose Wehrpflicht in ihren Anwendung auf Oesterreich,
von einem k. k. Officier.
Fűzve 50 kr.

Magyarország helyzete az európai államrendszerben.
Történeti és politikai tanulmány.
Irta Tanárky Gedeon. Ára 2 firt.

Vértanúk a magyar történelemből.
Irta Szilágyi Sándor. Ára 2 firt 50 kr.

(22) (1-12)

HEY VILMOS
zongora-készítő,
Bécsből, ajánlja egészen új sa- ját készítményű zongoráit, a leg- jutányosabb árakért; elvállal min- denféle **igazitásokat és han- golást**, helyben és vidéken is. Lakása: farkasutca 82-dik szám, földszinten a jobb oldalon.

(21) (1-3)

Az ugrai vendéglőadó
mely M.-Vásárhelytől 3 mőldre az orszá- gban fekszik és a helységben egyedüli kocsosága, a helybeli vásárvámmal együtt 1867 Szentgyörgy naptól kezdve, egy vagy több évekre kiadó. Szerződni lehet Ugrán az udvarban, vagy M.-Vásárhelyt ügyvéd Szántó Gergely lyel.

(19) 15/1 (1-36)

Növényi- czukros- hasbajtó és vértisztító pilulák.

PILULES VÉGÉTALES
GOURMANDES
PURGATIVES & DÉPURATIVES
de CAUVIN, de PARIS

Ezen kitűnő gyógyszer, erszerű és olcsó, a legbiztosabb szer a legmakacsabb haszoro- lás, epe- és gyomorbetegségek, májbetegsé- gek, aranyér, bűrsenyv, csúsz, mirigy, havi tisztulási bajok, és mindazon beteg- ségek ellen, melyek a vér megcsipősdése és megromlott nedvekből származnak. — Ezen pi- lulákat a leghíresebb orvosok is rendelik. — Egy skatulya 60 pilulával 1 firt 75 kr. — Fél- skatulya 30 pilulával 1 firt.

Kapható Kolozsvárt: **WOLFF J.** gyógyszerésznél.
Pesten: **Török** gyógyszerésznél.
Párisban: J. P. Cauvin, Boule- vard Sebastopol Nr. 55.

(14) (2-3)

Hirdetés.
Migs gróf Bánffy Béla ur M.-Ludasi nagy vendéglőjébe, kerestetik egy szak- értő de becsületes jellemű **vendéglős**; a válaikozó értekezhetik M.-Ludason izra- elhalat Lebli Mózes urral.

(424) (3-3)

A t. szülékhez!
Hogy figyelmeztetésemet legkevésbé sem enmagam érdekeimből teszem, tisztán kiténik az alább olvasható tiszt. Járai Pé- ter szavai ref. lelkesz úr soraiól, mihez képest egész meggyőződésemből indulva, felhíva érzem magamat az emberiséget ér- tesíteni aszírnt — hogy minden a gyerme- keknél belsőleg közbejebő betegségek elhárítása tekintetéből az általam felállít- bízós hatású **Giliszta csokoládé** a gyermekeknek legalább minden 3 ik hónap- ban — akár mulatkozik giliszta-baj akár nem — beadni, mulhatlanul szüksegeának bizonyult be.

Száva, december 3-án 1866. Tekintetes úr! Ha bár a nyáron használt giliszta-csokoládé darab- kák, melyeket itkes uraságot küldött — giliszta- kait nem itkes is gyermekeimből, de annyit örömrő csakugyan eszközöltek, hogy szöta gyermekeimet, kik az előtt minden hóban hidegleléssők voltak, a hi- deg nem csak nem háborgatja, hanem tökéletes egész- séggel bírnak; ilyen jótévkő hatását tapasztalván, ezen itkes uraságot által készített giliszta-csokoládénak, ismét kérem sat. sat.

alázatos szolgálja
JÁRAI PÉTER, m. k.
szavai ref. lelkesz.

Kapható Kolozsvárt **SCHÜTZ KÁROLY** urnál és a könyveskműben jegyzett t. Bizományosaimnál, 1 darab 20 kr és nálam Tokajban 6 db 1 ft.

A megrendelések postai utánvétel mellett azonnal eszközöltetnek az egész biro- dalomba.

KRÖCZLER AGOSTON s. k.
gyógyszerész Tokajban.